

SÈRIE 4

Criteris generals

Pregunta 1

La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

Pregunta 2

La pregunta val 2 punts. Es demana una explicació breu de la qüestió que s'hi formula, que és prou concreta. El que es valora, doncs, és l'adequació de la resposta a la pregunta plantejada. No es tracta de desenvolupar un tema general a partir de la qüestió formulada.

Pregunta 3

El comentari de text es valora amb 5 punts, distribuïts de la següent manera: 3 per a l'avaluació dels continguts, i 2 pels aspectes metodològics del comentari.

–Avaluació dels continguts (3 punts): el comentari de l'alumne/a no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests que no trobi resposta en el desenvolupament de l'alumne no sumarà la puntuació que li correspon. Això no obstant, si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, per aquest concepte se li pot assignar fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

–Aspectes metodològics del comentari (2 punts): es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'alumne/a i, en general, els aspectes propis de la redacció.

Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). No cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc exigir-la. El que s'ha de valorar negativament és que prescindeixi de comentar pròpiament el text i es limiti a prendre'l com a pretext per a una acumulació innecessària d'idees o teories, encara que no siguin incorrectes si ens referíem a d'altres fragments de l'obra o a l'obra en general.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

De la nota global de l'exercici es pot deduir 1 punt si es detecten errors ortogràfics o gramaticals d'una certa entitat. No es tracta de deduir un determinat valor (0,1; 0,2...) per error, ni de sumar deduccions per la repetició d'un mateix error, sinó que la reducció ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.

Com a pauta, es deduirà un punt si a l'examen hi ha errors greus de manera reiterada: b/v, h, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...). Es deduirà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats errors en l'ús dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt. No es descomptarà puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de poques errades lleus.

Si els errors d'aquest tipus fossin molt greus, o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global pot arribar als 2 punts.

Quan s'apliqui una reducció de nota per aquests motius, s'assenyalarà al capdavant de la graella de puntuació dels exercicis.

Pautes de correcció de la prova**OPCIÓ A**

1.

L'alumne/a ha d'explicar a grans trets el procés de la Mila. Pot haver llegit *Solitud* com una novel·la d'iniciació (no cal que s'hi refereixi així), en què la protagonista va avançant en el seu coneixement del món: de la Natura, de la bellesa, del comportament dels homes, de l'amor, del desig; en definitiva, del Bé i del Mal. Sota el guiatge del pastor. I amb una conclusió: el desengany del món i, per a ella, la solitud. La referència als personatges esmentats servirà a l'alumne/a per a marcar els moments claus en aquest procés i què suposa cadascú, per a ella, en aquest procés: el pastor, el Bé, el guia, el «savi»; l'Ànima, el Mal, la destrucció, el vici; en Matias, la mesquinesa i l'abúlia, la manca de personalitat; l'Arnau, el desig eròtic. Els dos aspectes tal com es destrien a l'enunciat, es valoraran amb 1,5 punts cadascun.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2.

En aquesta pregunta es valorarà 1 punt per cadascuna de les dues qüestions que s'hi formulen. Es tracta que l'alumne expliqui l'explotació que fa Salvat de les possibilitats expresives de la tipografia, per una banda, com ara el joc amb les majúscules (abraçant tota la paraula o només la inicial), els subratllats (simples, dobles, amb negreta), la barreja dels diferents cossos de lletra, etc., i de la disposició de la tinta en el blanc de la pàgina (el joc proper a les paraules en llibertat, la fractura de versos, el col·lage icònic, etc.) Si la seva incorporació és pertinent, es poden valorar altres aspectes de la resposta de l'alumne. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 2 punts.

3.

Els tres punts per al contingut s'assignaran en funció que l'alumne/a en el seu comentari hagi tractat de manera correcta els tres aspectes que s'assenyalen a l'enunciat (1 punt per cada un):

- El fragment, del final de la novel·la, se situa en el moment en què el camp d'extermini ha estat alliberat, i enfronta dos individus, que no es coneixen, però han viscut la mateixa experiència. L'actitud que manifesten ells dos no és contradictòria, sinó complementària: l'un satisfà les necessitats i els desitjos físics més primaris (fins ara prohibits), «afartant-se de farinetes»; l'altre, el protagonista, reflexionant sobre l'experiència viscuda i extraient-ne una lliçó per a la vida.

- El pensament d'Emili es concreta en la definició de «l'Home», suma de tots els homes anònims, que han patit, mort o sobreviscut, autèntics vencedors de la guerra, amb la seva voluntat de sobreviure contra tot i sabent –i assumint– que «viure és sofrir». Els vencedors, en contra del que dirà la història, no són superestructures com els Estats bel·ligerants.

- El tercer aspecte es deriva de l'anterior: aquell home que es menja les farinetes és el representant més genuí de tots aquells que formen «l'Home», el representant de la humanitat.

OPCIÓ B

1.

Tal com està plantejat el tema, l'estudiant ha de desenvolupar-lo tenint en compte els dos aspectes que s'hi concreten (que es valoren amb 1,5 punt cadascun):

- Giberga dóna una explicació científica al problema de Serrallonga, amb components propis del determinisme positivista: causa genètica i entorn familiar propi de persones desequilibrades. Podem parlar, doncs, d'aplicació de la teoria naturalista a la novel·la.

- L'aportació de Giberga suposa un dels tres punts de vista narratius de la novel·la, concretament, com hem dit, el científic; els altres corresponen al narrador i a l'amic Armengol.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2.

L'alumne/a pot aportar diversos elements que tenen un paper simbòlic en els poemes de Maria-Mercè Marçal, entre d'altres els éssers fantàstics, com les bruixes o les fades, la lluna, signes del zodíac, etc. Caldrà valorar com interpreta els dos que esculli, deixant un marge prou obert a la seva interpretació. No cal ser estricte en la condició de símbol; podem acceptar també elements que juguin un paper metafòric.

3.

Els tres punts per al contingut s'assignaran en funció que l'alumne/a en el seu comentari hagi tractat de manera correcta els tres aspectes que s'assenyalen a l'enunciat (1 punt per cada un):

- Les idees de cada un dels dos personatges són absolutament diferents, especialment en la qüestió del matrimoni i l'amor: per a Oleguer, el matrimoni és purament accidental, fet per a desvagats i no per a qui considera més importants altres projectes a la vida; l'amor no satisfà més que una simple «necessitat fisiològica». Cugat, en canvi, creu que el més important és la mateixa vida, que comporta, entre els aspectes més essencials (com néixer i morir), estimar i vetllar pels fills.

- Oriol, al tercer acte, no es presentarà tal com és vist aquí per Oleguer; ell també té el seu amor i en viu la frustració.

- La segona part de la darrera opinió d'Oleguer («necessitem sentir-nos rectors de la nostra existència») sí, que pot aplicar-se als dos personatges, però probablement cada un dels dos li donaria un sentit diferent.